

Økonomistaben
Juli 2026

Notat til budget: Takststruktur og ressourcetildelingsmodel på SFO-området

- Opfølgning på analyse af SFO I, SFO II og klubtilbud (H23)

Kommunalbestyrelsen fik til planseminar 2026 en analyse af SFO I, SFO II og klubtilbud (H23) med konkrete anbefalinger til styrkelse af SFO-området, og Børn- og Familieudvalget har efterfølgende besluttet at følge op på anbefalingen om revision af takststrukturen.

Sammenfatning:

Den nuværende takst- og ressourcetildelingsmodel på SFO-området er præget af høj kompleksitet og begrænset gennemsigtighed. Det gør det vanskeligt at gennemskue sammenhængen mellem aktivitet, serviceniveau og økonomi. Samtidig afspejler taksterne ikke i tilstrækkelig grad de faktiske driftsomkostninger og kan i visse tilfælde skabe uhensigtsmæssige incitamenter – særligt i SFO II.

Der er derfor behov for at arbejde videre med en forenklet og mere standardiseret model baseret på få, gennemsikkelige principper og en tydeligere kobling til børnetal og åbningstid. En ny takstmodel forudsætter samtidig et bedre vidensgrundlag for de faktiske driftsomkostninger.

Det anbefales, at der politisk tages stilling til hvilke principper der bør indgå i en fremtidige model i Kalundborg Kommune, hvor opmærksomheden kan henledes på:

1. Mange takster kan afspejle, at den enkelte familie kan vælge meget detaljeret, hvad de ønsker at benytte, og kun betale for de konkrete dage de benytter tilbuddet. På den anden side, kan et højt antal takster gøre det mindre gennemsigtigt for borgerne, at forstå retfærdigheden, i en takst samt at modellen bliver administrativt mere tung/bureaukratisk.
 - a. To takster ligesom i Holbæk Kommune, hvor der er en takst til SFO 1 og en takst til SFO 2
 - b. Fire takster ligesom i Odsherred Kommune, hvor der er en takst til SFO 2 og tre takster til SFO 1 (heldag, morgen og eftermiddag)
2. Skal forældrebetalingen:
 - a. Være en politisk vedtaget takst på fx 45% af udgifterne til SFO
 - b. Beregnes ud fra de faktiske udgifter til SFO1 og SFO2 (nuværende beregnet til 64% i Kalundborg Kommune)

Kontakt

Sagsansvarlig:
Økonomistaben

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

3. Budgettildelingen til SFO sker ud fra en grundtildeling til ledelse og antal børn og dertil kan vælges at tilføje ekstra budget til fx
- a. Sociale forhold
 - b. Åbningstider
 - c. Andet

Det anbefales at arbejdet med en ny model indgår som en del af budgetaftalen for 2027, så administrationen kan arbejde videre med opgaven i dialog med Børn- og Familieudvalget. Det vurderes at være en forudsætning for et mere bæredygtigt og gennemsigtigt SFO-område.

Indhold

Baggrund for notatet	3
Eksempler fra andre kommuner	3
Odsherred Kommune	3
Holbæk Kommune	4
Kalundborg Kommune	4
Den nuværende model – opbygning og kompleksitet	4
Opmærksomhedspunkter	4
Oplæg til ny, enkel takstmodel	5
Samlet vurdering	5
Anbefaling	5
Bilag: Sammenligning af takst- og ressourcefordelingsmodeller på SFO-området	6
Formål med bilaget	6
1. Odsherred Kommune	6
Overordnet model	6
Takststruktur	6
Kriterier for tildeling	6
Forældrebetaling	6
Kendetegn	6
2. Holbæk Kommune	6
Overordnet model	6
Takststruktur	6
Kriterier for tildeling	7
Forældrebetaling	7
Kendetegn	7

3. Kalundborg Kommune (nuværende model)	7
Overordnet model	7
Takststruktur.....	7
Kriterier for tildeling	7
Forældrebetaling	8
Kendetegn	8
Tabeloversigt – sammenligning af takst- og ressourcetildelingsmodeller.....	8
Samlet perspektiv	9

Baggrund for notatet

I forbindelse med analysearbejdet på SFO-området er der peget på behov for at styrke sammenhængen mellem takster, serviceniveau og faktiske driftsomkostninger. Den nuværende takststruktur opleves ikke i tilstrækkelig grad at afspejle ændringer i børnetal, åbningstid og serviceniveau. Samtidig er der tegn på, at særligt SFO II påvirkes af en takststruktur, der kan udfordre tilslutningen.

På den baggrund er der behov for at se nærmere på både den eksisterende ressourcetildelingsmodel og de principper, der ligger til grund for takstfastsættelsen. Økonomistaben har i den forbindelse indhentet ressourcetildelings- og takstmodeller fra Holbæk Kommune og Odsherred Kommune. Nedenfor beskrives kort de parametre, der indgår i disse modeller. Der henvises desuden til bilagt for en mere detaljeret gennemgang.

Eksempler fra andre kommuner

Odsherred Kommune

Odsherred Kommune har fire takster på SFO-området. For SFO I, der omfatter børn i 0.-3. klasse, er der en heldags-, morgen- og eftermiddagstakst. For SFO II, der omfatter børn i 4.-6. klasse, er der én samlet takst.

I ressourcetildelingen vægtes SFO I-pladserne forskelligt: en heldagsplads vægtes med 78 %, en morgenplads med 3 % og en eftermiddagsplads med 19 %. For SFO II anvendes en vægtning på 90 %. Det samlede driftsbudget fordeles med 78 % til SFO I og 22 % til SFO II.

Odsherred Kommune har desuden en politisk vedtaget forældrebetalingsprocent, som i 2026 er fastsat til 45 %.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Økonomistaben

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Holbæk Kommune

Holbæk Kommune har to takster på SFO-området: én for SFO I (0.-3. klasse) og én for SFO II (4.-6. klasse).

Det samlede driftsbudget fordeles med 79,5 % til SFO I og 20,5 % til SFO II. Af det samlede driftsbudget på ca. 70,0 mio. kr. fordeles 3,3 mio. kr. efter sociale kriterier. Holbæk Kommunes forældrebetalingssprocent vedtages ikke politisk, men beregnes og udgjorde 77 % i 2025.

Kalundborg Kommune

Kalundborg Kommune har 11 takster på SFO-området. For SFO I, der omfatter børn i 0.-3. klasse, er der en heldags-, morgen- og eftermiddagstakst. For SFO II, der omfatter børn i 4.-6. klasse, er der otte takster fordelt på morgen- og eftermiddagspladser med henholdsvis 1 dag, 2 dage, 3 dage og 4-5 dage.

I ressourcetildelingen vægtes SFO I-pladserne med 100 % for heldagspladser og 80 % for morgen- og eftermiddagspladser. For SFO II sker vægtingen fra 25 % for 1-dagsplads til 100 % for 4-5 dages plads. Det samlede driftsbudget fordeles med 88 % til SFO I og 12 % til SFO II. Budgettildelingen tager udgangspunkt i en grundtildeling og en variabel tildeling, hvor lønandelen vægtes med 100 % til leder, 80 % til pædagog og 20 % til pædagogmedhjælper.

Forældrebetalingssprocenten vedtages ikke politisk, men beregnes og udgjorde 64 % i 2026.

Den nuværende model – opbygning og kompleksitet

Den nuværende ressourcetildelingsmodel består af flere elementer: en fast grundtildeling til ledelse, en variabel tildeling baseret på antal børn, åbningstid og belastningsgrad, en række vægtninger – herunder forskellig vægtning af moduler i SFO I og SFO II – samt supplerende tildelinger til øvrige udgifter.

Herudover indgår en række tekniske parametre, herunder forskellig vægtning af moduler, fastsatte belastningsgrader og korrektioner for lukkedage. Modellen er dermed opbygget af flere indbyrdes afhængige faktorer og vægtninger, som samlet har betydning for den endelige tildeling.

Det betyder i praksis, at modellen kan være vanskelig at gennemskue og formidle, og at det kan være vanskeligt at vurdere sammenhængen mellem aktivitet og ressourcetildeling. Samtidig er der forskelle i opbygningen af SFO I og SFO II, hvilket øger kompleksiteten yderligere.

Opmærksomhedspunkter

På baggrund af gennemgangen af den nuværende model kan der peges på følgende opmærksomhedspunkter:

- Begrænset tydelig sammenhæng mellem takster og faktiske driftsomkostninger.
- Mange vægte og tekniske parametre, som gør modellen kompleks.
- Begrænset gennemsigtighed for både ledere og forældre.
- En modulopbygning, hvor pris og faktisk meromkostning ikke altid følges ad.
- Forskelle i principperne mellem SFO I og SFO II.

Samlet peger dette på et potentiale for at forenkle modellen og skabe en mere direkte kobling mellem aktivitet, serviceniveau og økonomi

Oplæg til ny, enkel takstmodel

Det anbefales, at der politisk tages stilling til, at der udarbejdes en ny takst- og ressourcetildelingsmodel, og hvilke kriterier der i givet fald skal indgå i modellen.

Grundtanken bør være en forenklet model, der bygger på få og tydelige principper og færre takster, eksempelvis en model med fire takster som i Odsherred Kommune. En enklere og mere gennemskuelig model kan tage afsæt i en grundtildeling opdelt på SFO I og SFO II, en børnerelateret tildeling og en særskilt tildeling knyttet til åbningstid.

Samlet vurdering

Den nuværende takst- og ressourcetildelingsmodel er præget af høj kompleksitet og begrænset gennemsigtighed, hvilket gør det vanskeligt at gennemskue sammenhængen mellem aktivitet, serviceniveau og økonomi. Samtidig indebærer modellens opbygning – herunder vægtninger og modulstruktur – at taksterne ikke i tilstrækkelig grad afspejler de faktiske driftsomkostninger og kan skabe uhensigtsmæssige incitamenter, særligt i SFO II.

Der er derfor behov for en forenkling og standardisering af modellen, hvor få og gennemskuelige elementer og en tydelig kobling til børnetal og åbningstid er styrende. En forenklet model forventes at styrke det økonomiske styringsgrundlag, øge gennemsigtigheden for ledere og forældre, sikre bedre sammenhæng mellem takst, serviceniveau og ressourceforbrug samt understøtte bæredygtige enheder og bidrage til højere tilslutning, særligt i SFO II.

Samtidig forudsætter en egentlig genberegning af taksterne et mere solidt vidensgrundlag for de faktiske driftsomkostninger. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt entydigt at vurdere, om den eksisterende budgettildeling til henholdsvis SFO I og SFO II afspejler de reelle udgifter. En ny takstmodel bør derfor følges af en nærmere analyse af udgiftsmønstret på området, så takstfastsættelsen fremadrettet kan ske på et mere retvisende og fagligt underbygget grundlag.

Anbefaling

Det anbefales, at der som led i budgetforhandlingerne for 2027 tages stilling til retningen for en ny, forenklet takst- og ressourcetildelingsmodel for SFO-området, og at udviklingen af modellen indgår som en del af budgetaftalen.

Arbejdet bør tage afsæt i få og gennemskuelige principper og kvalificeres gennem en analyse af udgiftsmønstret for henholdsvis SFO I og SFO II.

Formålet er at kunne fremlægge et samlet og fagligt underbygget oplæg til ny takststruktur, hvor der er tydelig sammenhæng mellem takster, serviceniveau og faktiske driftsomkostninger.

Det forudsættes, at en endelig model først kan forelægges i forbindelse med budget 2028.

Bilag: Sammenligning af takst- og ressourcetildelingsmodeller på SFO-området

Formål med bilaget

Bilaget giver en samlet oversigt over centrale elementer i takst- og ressourcetildelingsmodeller fra udvalgte kommuner samt den nuværende model i Kalundborg Kommune.

Formålet er at belyse forskelle i kompleksitet, antal takster og anvendte principper med henblik på at kvalificere arbejdet med en forenklet model.

Odsherred Kommune

Overordnet model

Odsherred Kommune anvender en model, hvor det samlede SFO-budget fordeles mellem SFO I og SFO II og omregnes til forældrebetaling pr. barn.

Takststruktur

Der tilbydes følgende fire tilbudstyper:

- SFO I fordelt på tre takster: heldagsplads, morgenplads og eftermiddagsplads
- SFO II: heldagspladsdag

Kriterier for tildeling

Tildelingen tager udgangspunkt i forventet børnetal.

Fordeling mellem SFO I og SFO II sker på baggrund af samlet budget og vægtninger

- Driftsbudgettet fordeles med 78% til SFO1 og 22% til SFO2.
- Forventet børnetal: f.eks. 652 SFO I-børn + 396 SFO II-børn = 1.048, svarende til en fordeling til SFO I på 62% og 38% til SFO II).
- SFO1: heldagsplads vægtes 78%, morgenplads vægtes 3% og eftermiddagsplads vægtes 19%.
- SFO2 vægtes 90%.

Der indgår:

- Grundtildeling
- Tildeling pr. barn
- Centrale puljer

Forældrebetaling

- Politisk fastsat forældrebetalingsprocent
 - i 2026 fastsat til 45% af det samlede SFO-budget.
- 11 betalingsmåneder.

Kendetegn

Relativt enkel takststruktur med få takster og en tydelig kobling til det samlede budget.

Holbæk Kommune

Overordnet model

Holbæk Kommune anvender en model, hvor ressourcetildeling og takstfastsættelse tager udgangspunkt i det samlede driftsbudget og et forventet børnetal.

Takststruktur

- SFO I: 1 takst
- SFO II: 1 takst

Kriterier for tildeling

Tildelingen er baseret på

- Forventet børnetal
 - Eks: $1.986 \text{ SFO I-børn} + 960 \text{ SFO II-børn} = 2.946 \text{ børn}$, svarende til en vægtning til SFO I på 67% og SFO II på 33%.
- Grundtildeling pr. SFO
- Variabel fordeling af midler efter forskellige udgiftstyper:
 - personale- og driftsudgifter
 - fordeles med 79,5% til SFO I og 20,5% til SFO II
 - administrative forhold
 - sociale kriterier
 - Eks.: hver skole vægtes ud fra en 100% fordeling og hvor der fordeles en samlet budgetsum på 3,3 mio. kr. (en del af den samlede budgettildeling - ikke en yderligere tildeling).

Forældrebetaling

- Takster reguleres via årlig fremskrivning
- forældrebetalingsprocent beregnes (ikke politisk fastsat)
 - beregnet til 77% i 2025
- 11 betalingsmåneder.

Kendetegn

Enkel takststruktur med få takster og en relativt direkte kobling mellem budget og takst.

Kalundborg Kommune (nuværende model)**Overordnet model**

Kalundborg Kommune anvender en model, hvor ressourcetildelingen baseres på både børnetal og åbningstid, og hvor data indmeldes lokalt.

Takststruktur

- Alle takster – minus SFO I morgenplads – indeholder feriepasning
- SFO I: 3 takster (heldag, morgen, eftermiddag)
- SFO II: 8 takster fordelt på antal dage og tidspunkt
 - morgenplads
 - 1 dag, 2 dage, 3 dage, 4-5 dage
 - eftermiddagsplads
 - 1 dag, 2 dage, 3 dage, 4-5 dage

Kriterier for tildeling

Tildelingen er baseret på:

- forventet børnetal
 - Eks.: $1.000 \text{ SFO I børn} + 369 \text{ SFO II børn} = 1.369$, svarende til en fordeling på SFO I på 73% og SFO II på 27%
- åbningstid
 - SFO I: indmeldes af SFO'erne.
 - SFO II: fastsat til en ugentlig åbningstid på 15,5 timer for morgenplads og 19,0 timer for eftermiddagsplads
- belastningsgrader
 - 16,5 timer pr. uge for SFO I
 - 18,0 timer pr. uge for SFO II
- vægtning af moduler

- SFO I: Heldagsplads vægtes 100%, Morgenplads og Eftermiddagsplads vægtes 80%.
- SFO II: 1 dag = 25%, 2 dage = 50%, 3 dage = 75, og 4-5 dage = 100%.
- personaletyper og løn (PL fremskrives)
 - Lederløn vægtes 100%
 - Pædagogløn vægtes 80%
 - Medhjælper vægtes 20%

Der indgår

- grundtildeling til ledelse
 - 1 lederstilling pr. SFO
- variabel tildeling baseret på aktivitet og bemanning.

Forældrebetaling

- Takster fremskrives årligt
- forældrebetalingprocent beregnes
 - 2026: 64% af det samlede SFO-budget
- 11 betalingsmåneder.

Kendetegn

Relativt mange takster og omfattende brug af vægtninger og tekniske parametre.

Tabeloversigt – sammenligning af takst- og ressourcetildelingsmodeller

Element	Odsherred Kommune	Holbæk Kommune	Kalundborg Kommune (nuværende)
Takststruktur	3 takster i SFO I + 1 samlet takst i SFO II	1 takst i SFO I + 1 takst i SFO II	3 takster i SFO I + 8 takster i SFO II
Antal takster (samlet)	4	2	11
Overordnet model	Budget fordeles mellem SFO I og II og omsættes til takster	Budget fordeles og omregnes til én takst pr. område	Budget fordeles via flere vægtninger og parametre
Kobling til børnetal	Ja – baseret på forventet børnetal	Ja – baseret på børnetal	Ja – baseret på børnetal og lokale indmeldinger
Kobling til Åbningstid	Begrænset/indirekte	Begrænset	Ja – indgår som selvstændig parameter
Grundtildeling	Ja	Ja	Ja – til ledelse
Vægtninger /moduler	Ja – men relativt få	Begrænset brug	Omfattende vægtninger og modulstruktur
Forældrebetalings princip	Politisk fastsat procent	Beregnet procent	Beregnet procent
Kompleksitet	Lav til middel	Lav	Høj

Overordnet kendetegn	Enkel struktur med få takster	Meget enkel model	Kompleks model med mange takster og parametre
-------------------------	----------------------------------	-------------------	---

Tabellen viser, at øvrige kommuner arbejder med færre takster og enklere modeller, mens Kalundborg Kommune har en mere kompleks struktur med flere takster og vægtninger.

Det understøtter behovet for at arbejde videre med en forenklet og mere gennemsigtig model.

Samlet perspektiv

På tværs af kommunerne ses en tendens til enklere takststrukturer med færre takster og en mere direkte kobling mellem aktivitet og ressourcetildeling.

Sammenlignet hermed er Kalundborg Kommunes model kendetegnet ved flere takster og en mere kompleks opbygning med mange vægtninger og parametre.

Samlet peger sammenligningen på et potentiale for at forenkle takststrukturen og styrke gennemsigtigheden, så der skabes en tydeligere sammenhæng mellem takster, serviceniveau og ressourceforbrug.

Dette understøtter behovet for at arbejde videre med en mere enkel og standardiseret model, som beskrevet i notatet.